

روز جهانی جذام یکی از آن روزهایی است که وقتی از وجود آن آگاه می شویم ممکن است بسیار تعجب کنیم. البته برای بسیاری از ما وجود روزهایی مانند روز جهانی دیابت یا روز جهانی ایدز عجیب نیست. اما چه چیزی باعث شده که توقع اختصاص یک روز در سال به بیماری جذام را نداشته باشیم؟

آیا به این علت که این بیماری به اندازه بیماری هایی مانند دیابت و ایدز کشته نمی دهد؟

روز جهانی جذام هر ساله در سراسر جهان در آخرین یکشنبه از ماه ژانویه برگزار می شود.

در این روز سازمان های رسمی و غیر رسمی و سازمان های غیر دولتی برنامه های مختلفی در راستای آموزش و آگاهی بخشی در این زمینه برگزار می کنند و در این برنامه های آموزشی نیز اطلاعات زیادی در مورد نحوه جلوگیری از شیوع بیماری جذام آموزش داده می شود.

در روز جهانی جذام پزشکان و متخصصان زمانی را برای سخنرانی و صحبت کردن با مردم می گذرانند و در مورد نشانه های این بیماری و نحوه پیشگیری از آن برای مردم توضیح می دهند.

بیماری جذام چیست؟

بیماری جذام در زبان انگلیسی با کلمه لپروسی Leprosy شناخته می شود و یک بیماری مسری و واگیر دار است که در دسته بیماری های عفونی قرار می گیرد. عامل این بیماری یک نوع باکتری است که باعث آسیب به بافت های نرم (پوست و مخاط) و اعصاب محیطی می شود.

بیماری جذام یک بیماری پوستی خطرناک است که اگر به موقع تشخیص داده نشود و مورد درمان قرار نگیرد، می تواند باعث ناتوانی و معلولیت فرد بیمار شود. این بیماری به صورت ناهنجاری ها و زخم های پوستی ظهور و بروز می کند و به مرور تشدید می شود.

طبق آمار که در سال ۲۰۱۶ میلادی به دست آمد، حدود ۲۱۴۰۰۰ نفر مبتلا به این بیماری هستند که بیماری آن ها تشخیص داده شده است و میلیون ها نفر از مبتلایان به این بیماری نیز احتمالاً هنوز نتوانسته اند برای تشخیص و مقابله با این بیماری برخیزند.

۷۱ درصد بیماران جذامی از کشور هند گزارش شده اند. همچنین در طول ۲۰ سال گذشته، از زمان شروع برنامه سازمان بهداشت جهانی در خصوص جذام تاکنون ۱۴ میلیون بیمار جذامی درمان شده اند. بنابراین امروزه بیماری جذام نه تنها یک بیماری نادر و فراموش شده نیست، بلکه بیش از هر زمان دیگری باید به آن و مبتلایان این بیماری توجه کرد.

علائم این بیماری عبارتند از:

بی حسی و تورم پوست بدون درد، تغییر رنگ پوست (بیرنگ شدن و یا قرمز شدن آن)، زخم شدن پوست بدون درد، ضعف عضلانی و فلج به خصوص در دست و پا، کاهش بینایی و غیره.

باکتری ایجاد کننده این بیماری بسیار آهسته رشد می کند همین موضوع باعث شده که دوره خفتگی (ظهور علائم بیماری) از پنج سال تا ۲۰ سال به طول انجامد.

به دلیل دوره طولانی ظهور علائم بیماری راه انتقال آن به طور دقیق مشخص نیست؛ اما به نظر می رسد از راه های عمده انتقال آن، ترشحات بینی و دستگاه تنفسی از طریق سرفه و عطسه فرد بیمار باشد.

بیماری جذام از سال ۱۳۷۱ در ایران وارد فاز حذف شده؛ اما به دلیل ویژگی خاص این بیماری، رسیدن به فاز ریشه کنی تاکنون امکان پذیر نشده است.

در سال ۹۲ تعداد ۱۷ بیمار ایرانی مبتلا به جذام در کشور وجود داشته و تحت درمان بوده‌اند که از این تعداد ۱۳ نفر بیمار جدید هستند.

در گذشته تصور می‌شد که این بیماری به سرعت منتقل می‌شود؛ اما لازم است بدانید که این بیماری صرفاً از طریق تماس نزدیک و طولانی مدت چند ماهه با بیمار، منتقل می‌شود آن هم با بیماری که درمان دارویی دریافت نکرده است، بنابراین این بیماری از طریق تماس‌های عادی مثل دست دادن، بغل کردن، نشستن کنار فرد بیمار و غذا خوردن و هم چنین از طریق مادر به جنین قابل انتقال و سرایت نیست، همچنین چنانچه بیماری درمان دارویی دریافت کند و دوره آن را تکمیل نماید نمی‌تواند بیماری را منتقل کند.

از عواملی که ابتلا به بیماری را تشدید می‌کند سیستم ایمنی ضعیف فرد می‌باشد. بنابراین با تغذیه مناسب می‌توان ریسک ابتلا به بیماری را کاهش داد.

نکته بسیار خوشحال‌کننده در مورد این بیماری این است که در صورت تشخیص سریع و شروع درمان آن، بیماری جذام قابل درمان است.

درمان دارویی می‌تواند باکتری‌ها را بکشد و از پیشروی بیماری جلوگیری کند؛ اما آسیب‌های وارده به اعصاب و اندام‌ها قابل بازگشت نیستند. پس برای درمان باید هرچه سریع‌تر اقدام کرد.

خوشبختانه داروهای مورد استفاده در این بیماری بطور رایگان و به سهولت از سوی وزارت بهداشت و از طریق شبکه‌های بهداشت در سراسر کشور در اختیار بیماران قرار می‌گیرد. مدت زمان نیاز به مصرف آن‌ها در طول یک و یا دو سال می‌باشد.

اهمیت تشخیص به موقع بیماری جذام

پیشگیری و تشخیص به هنگام عملیات مهمی است که باعث ریشه کن شدن بیماری جذام خواهد شد.

حقیقت این است که در حال حاضر نیز این بیماری در میان کودکان دیده می شود و این موضوع نشان دهنده این است که جذام در حال سرایت و گسترش است. در حال حاضر کودکان و افراد بزرگسال بسیاری در سراسر جهان وجود دارند که در تشخیص این بیماری و درمان آن ناتوان هستند. هدف از وجود روز جهانی جذام و کمپین های فعال در این زمینه نیز آموزش و افزایش آگاهی عمومی در مورد علت بیماری جذام، آموزش برای تشخیص به موقع این بیماری، پیشگیری و درمان این بیماری خطرناک است.

تاریخچه روز جهانی جذام

روز جهانی جذام اولین بار در سال ۱۹۵۴، توسط نویسنده و نیکوکار فرانسوی به نام رائل فولیرو برگزار شد. هدف او از ایجاد چنین روزی، افزایش سطح آگاهی جهانی در مورد این بیماری باستانی کشنده بود. هدف دیگر او نیز، تاکید بسیار بر جلوگیری از ابتلا به این بیماری و درمان آن است. این بیماری با نام هانسن نیز شناخته می شود.

هانسن نام پزشک نروژی بود که توانست نشان دهد و اثبات کند که جذام یک بیماری میکروبی است. هزاران سال است که بیماران جذامی از این بیماری بسیار رنج می برند و نواقصی که این بیماری در جسم آن ها ایجاد می کند آن ها را از جامعه دور می کند. در صورتی که این بیماری کاملا درمان پذیر است و می توان با تشخیص به موقع آن حتی کار را بسیار آسان تر نیز کرد.

هدف اصلی روز جهانی جذام نیز تاکید بر قابل پیشگیری بودن و درمان پذیر بودن جذام و افزایش اطلاعات و درک جامعه در مورد این بیماری است.

روز جهانی جذام در هفته ای برگزار می شود که سالگرد قتل آزادیخواه هندی (گاندی) است.

گاندی در ۳۰ ژانویه ۱۹۴۸ به قتل رسید. علت انتخاب این هفته برای روز جهانی جذام از این جهت است که گاندی به شکلی خستگی ناپذیر برای حل مشکلات بیماران جذامی تلاش کرد و از هیچ خدمتی در این راه دریغ نکرد.